

Chim Bay Khỏi Tổ

Lại Thị Mơ

Mùa Hè năm nay ông bà Biên không đi đâu chơi. Bà cứ luẩn quẩn lui cui lo chuyện mua sắm mọi thứ cho thằng con nhỏ sắp dọn vào nội trú đại học. Có lẽ đây là lần cuối cùng thằng nhỏ còn để cho bà sắm sửa, vì chẳng còn bao lâu nữa, nó sẽ vào ở hẳn trong nội trú như thằng anh hai năm trước. Thời gian còn lại được ăn cơm chung với bố mẹ, chỉ còn đếm trên đầu ngón tay. Mẹ buồn dầu dầu, nhưng con nhấp nha nhấp nhồm đếm từng ngày để tung cánh “ra khỏi tổ”.

Cuộc đời là vậy, ngày xưa đi lấy chồng, mẹ bà vẫn thường ví von (mĩa mai):

*Tay mang khăn gói qua sông.
Mẹ gọi mặc mẹ, theo chồng (là) cứ theo.*

Nghe mẹ ví von, bà cũng nũng nịu:

- Mà mẹ cũng đâu muốn con thành”bà cô “ở hoài với mẹ.

Mẹ nói dối:

- Cô đi cho đỡ tốn miệng ăn.

Qui luật tuần hoàn của mọi con người. Bà Biên nhớ ngày nào còn lấm chẫm theo mẹ đến trường, biết bao là kỷ niệm từ thưở còn thơ dại, cho tới lúc trưởng thành phải lìa xa tổ ấm. Tới lúc lập gia đình, bà mới hiểu tại sao có câu ca dao:

*Má ơi! Đừng gả con xa
Chim kêu vượn hú biết nhà má đâu ?*

Cuộc đời là “nợ đồng lòn”, là nước mắt “chảy xuôi”, lo cho gia đình riêng của mình, rất nhiều người không thể lo cho cha mẹ nữa. Để rồi, mẹ thì mong có con ở gần:

*Có con mà gả chồng gần
Có bát canh cần nó cũng mang qua.*

Chẳng cứ là con gái, hễ con trai lấy vợ mà vẫn ở gần cha mẹ (chồng) thì ít ra cũng vẫn thấy con cháu lui tới thường xuyên. Khốn nỗi xứ Mỹ rộng lớn quá, ngay từ khi lên đại học, trẻ con đã chọn những trường xa nhà, rất xa. Để rồi may ra về thăm cha mẹ chỉ vài ngày một năm. Nhiều khi không về với rất nhiều lý do: không có tiền mua vé máy bay, không có thời giờ vì phải làm thêm để có tiền tiêu vặt, phải học thêm mùa Hè, mùa Đông, để có đủ credit qui định, mới mong ra trường đúng kỳ hạn. Ôi thôi! Biết bao lý do “bất khả kháng”, khi chim đã bay khỏi tổ thì cha mẹ chỉ còn trông ngóng, không phải mong đợi. Vì muốn gặp con như nắng hạn gặp mưa rào. Ít khi có.

Chính vì nghĩ đến tương lai trong nhà chỉ còn hai mái đầu bạc lặng lẽ ra vào cái tổ trống (empty nest), chẳng buồn nấu nướng, nên bà Biên mặt mũi buồn thiu. Vì nội trú cách nhà hai tiếng lái xe, nên mọi người đã lục tục dạy từ bốn giờ sáng. Thằng anh cũng về để đưa em đến trường cùng bố mẹ, ngày con vào nội trú nghe có vẻ đơn giản, nhưng thật ra cũng giống như ngày các bà mẹ tiễn con vào quân trường. Chẳng biết ai có cảm giác như vậy không, chứ bà Biên nhớ lại hôm tiễn ông anh leo lên chiếc cam nhông từ biệt, mẹ bà cứ sụt sùi nước mắt. Hôm nay con vào nội trú cũng như ngày xưa anh vào quân trường. Chỉ có điều vào lính là chấp nhận xông pha nơi chiến trường. Nhưng có bao giờ cha mẹ biết rằng vào đại học không có nghĩa “tụ năm tùm ba” để mà vui chơi. Thật sự đây là lúc con chim đã đủ lông đủ cánh, bay ra khỏi tổ để kiếm ăn.

Từ khi 18 tuổi, thư từ gửi về nhà đã có chữ Mr. đứng trước tên của thằng nhỏ. Không cần biết trong nhà gọi Cu Tí, Cu Tèo. Nhưng ngoài xã hội đã coi nó là người trưởng thành thật sự, nó có thể được mượn tiền của chính phủ để trang trải học phí, và phải chịu hoàn toàn mọi trách nhiệm trước pháp luật cho mọi hành vi của mình, không còn liên quan đến cha mẹ. Chim bay khỏi tổ, phải tự kiếm ăn thôi. Cả nhà cùng đi đưa thằng nhỏ vào nội trú trong ngày “trọng đại”, như một lời nhủ nhủ ráng học để khỏi phụ lòng trông cậy của gia đình.

Ra đi thật sớm, tới nơi mới 7 giờ sáng, chỗ nào cũng đã đông nghẹt người. Kiểm chỗ đậu xe cũng không phải dễ, cả nhà lục tục xuống xe, mỗi người chỉ ôm một món. Vì thằng lớn đã ở trong nội trú 2 năm trước. Lúc đó kinh tế chưa khó khăn, người ta có cho tân sinh viên và cha mẹ cùng đi tour vào xem các phòng ngủ, phòng thí nghiệm... để có khái niệm về lối sống trong nội trú. Sinh viên 2 năm đầu (freshman & Sophomore) không có chỗ đậu xe (vì quá đông). Chỉ có 2 cách: ở nội trú hay đi bằng phương tiện chuyên chở công cộng (xe lửa). Giờ học, sẽ có những lớp bắt đầu rất sớm (7am) hay rất trễ (9pm). Vì phòng học không đủ cho undergraduate & graduated. Nếu ở nội trú, sẽ có xe bus chạy vòng vòng trong khuôn viên đưa tới lớp học (khu ở & khu học rất xa). Còn ở nhà, đi xe lửa sẽ bớt một phần tiền, nhưng phải đi bộ tới trạm xe lửa, mùa Đông tuyết phủ cũng không dễ cho khách bộ hành.

Bà Biên vẫn cho con ở nội trú, vì sau khi ra trường chỉ có túi bụi đi làm. Ở nội trú để có thời gian vui chơi với bạn bè, vì campus nào cũng có gym để tập hay chơi thể thao. Tuy nhiên, vào nội trú là không còn cha mẹ trông thấy mỗi ngày, cũng là nơi đòi hỏi nhận thức đúng sai. Việt Nam gọi sinh viên (tròn), cũng không khác Mỹ: freshman. Trên 18 tuổi là Man, người trưởng thành.

Trong khuôn viên trường, chỉ liếc sơ bạn sẽ biết ai là người lần đầu tiên hay người đã từng đưa con vào nội trú. Nhiều cô mang theo cả cái gối ôm dài sọc, cứ làm như giường ngủ to như ở nhà. Mượn (2) xe đẩy của trường chất cao nghệu, luồn lách để lên lầu. Tới nơi, hỡi ôi, lại luồn lách chen chúc mang xuống. Cả nhà bà Biên nhìn theo lác đác, tài sản cho thằng nhỏ chỉ có 2 cái thùng nhựa trắng loại đút dưới gầm giường để đựng quần áo, một sợi dây điện dài extension, một cái table lamp (bóng ống), ly uống nước và một cái giỏ đựng khăn mặt, bàn chải đánh răng, shampoo & body wash. Giày dép, khăn tắm, quần áo đựng trong 2 cái thùng để dưới gầm giường. Chỉ có một cái tủ lạnh nhỏ và một cái microwave dùng cho cả phòng.

Hai năm trước thằng anh được ở 2 người một phòng, nên mỗi người một giường. Tới phiên thằng em, freshman nhiều quá, họ qui định 3 người một phòng, nên có 1 giường đơn và 1 giường tầng (bunk bed). Chen chúc lên tới tận lầu 3, trước mỗi phòng có dán tên người ở. Sau khi chất xong đồ, trời cũng xế chiều, thằng nhỏ nhắc bố mẹ về, vì nhà khá xa. Bà Biên cứ nấn ná, vì ngoài thằng con, bà đã thấy một anh mắt xanh tóc hoe, nhưng còn cậu thứ 3? Thật tình bà không dám nói ra, nhưng trong bụng vẫn thắc mắc roommate của nó là... cột nhà cháy hay con cháu ông Aladin.

Ngày dọn vô nhận phòng, là ngày đi “xí chỗ”, ai đến sớm xí được chỗ mình muốn (ở sát phía trong, yên tĩnh), còn giường gần cửa ra vào bị quấy rầy khi người bên trong ra vô (vệ sinh), hay tiếng nói chuyện ngoài hành lang (đường đi), suốt đêm. Bà Biên nghĩ con mình được nằm tầng dưới chắc cũng đỡ. Ai dè khi về nhà, nó nói đã đổi lên tầng trên (vì nằm dưới, đũa nằm trên mà bị “Tào Tháo” rượt, thì ôi thôi cũng phiền. Hỏi dăm ba câu, bà mới rụt rè hỏi điều mình còn thắc mắc (không dám nói thẳng). Ai dè thằng con cũng đoán được ý mẹ.

- Trời ơi! - Nó “nổi giận” gào to (bằng tiếng Việt) - Mẹ không được nói như vậy. Con không trả lời mẹ, đó là điều cấm kỵ, mẹ có biết không?

“Rê sịt, rê sịt”, màu da & giới tính là hai thứ cấm kỵ, các con bà nhắc hoài, mà mẹ: “Kỳ cục. Chúng chỉ nói vậy thôi.” Bà Biên im thin thít, vì biết mình sai. Nhưng cũng như nhiều bà (VN) khác, hễ nhận thiệp cưới là y như rằng thắc mắc: dâu rể Tây hay Ta.

Bây giờ bà Biên không còn đi chợ “tay xách nách mang” nữa, chim đã bay khỏi tổ. Cửa nhà vắng lặng, có điều hai thằng con vẫn còn nghe lời cha mẹ, đó là gởi kết quả học tập sau mỗi semesters, vì chúng vẫn còn dùng bảo hiểm sức khỏe “ăn theo” bố. Mà hãng bảo hiểm qui định phải học fulltime mới được ăn theo. Đó là lý do tại sao young man ở Mỹ phải lo học hành nghiêm túc. No pain no gain. Không lo học thì bị “tống” (kick out) ra khỏi trường. Đừng tưởng có tiền rồi muốn ở lì bao lâu cũng được, còn trợ cấp (Financial aid) cũng qui định điểm trung bình không được quá thấp (trên 2.0) và đạt 3/4 số credit cho full time). Nếu rớt, phải học thêm vào mùa Hè hay mùa Đông (tuỳ semesters).

Nói tóm lại sinh viên ở Mỹ hoàn toàn vươn lên bằng chính khả năng của họ. Không có nạn “con ông cháu cha”, ô dù như ở VN. Tội nghiệp nhiều bố mẹ mù chữ, học ít, cứ tưởng hễ con vào nội trú sẽ thành ông này bà nọ khoa bảng. Không có đâu, sau 4 năm đại học, chẳng ra cơm cháo. Vừa toi công vừa tốn tiền cha mẹ, cuối

cùng lại chui vào hãng làm chân chạy máy hay có bằng P(h). D: Pizza delivery. Có lẽ bên VN các cô tú cậu cứ có “bằng “này nhiều lắm.

May mắn thay, con mình được sống và làm việc trong bầu không khí tự do. Nghĩ đến đây, bà Biên cảm thấy nhẹ người. Con đã được vào nội trú, coi như chim bay khỏi tổ. Còn gì phải lo nữa.

Đời cua cua máy, đời cây cây đào.

Chúc các sĩ tử, bảng hồ đề dành ngày ra trường.

Lại thị Mơ